

Kapellnytt

DJURSHOLMS KAPELL

februari - juni 2016

De eviga frågorna

*Carl Reinhold Bråkenhielm
terminspräst*

Vetenskapsakademien anordnade i höstas en inspirationsdag för lärare om naturvetenskap och livets mening. Mot slutet ställdes frågan om hur en lärare ska bemöta barn och ungdomar med en bokstavlig tolkning av skapelseberättelsen. Några lärare tyckte att det var helt oproblematiskt. Man behöver inte övertyga barnen om vad som är sant. Man behöver bara undervisa om alternativen. ”Så säger vetenskapen, men så står det i Koranen och så står det i Bibeln.” Dessutom finns det inte en absolut sanning!

Är detta något som angår kyrkan? Enligt våra vigningslöften ska vi präster förkunna Guds ord rent och klart. Går det om det inte finns någon absolut sanning?

Det råder ingen tvekan om att det finns många olika svar på de eviga frågorna om människan och livet. Tolerans och yttrandefrihet är grundregler i vår demokrati. Men mångfald och respekt för oliktankande är en sak. Den slappa relativismen är något annat och djupt problematiskt. Sanningen om de eviga frågorna är svåråtkomlig, men ändå måste vi våga ta en ståndpunkt.

Pastor Jansson i Hasse Alfredssons berömda - men kanske bortglömda - sketch hade ”inga bestämda åsikter om någonting”. Predikanten ska inte ha åsikter om allt, men han eller hon ska alltid ha något att säga. Och helst något som är sant. Det förväntar vi oss av våra lärare - det ska ni också förvänta er av oss präster.

Carl Reinhold Bråkenhielm

*Hur känns det att leva?
Vad tänker människor på?
Vad påverkar deras liv?
Religionens inverkan?*

Carl Reinhold Bråkenhielm, terminspräst i kapellet under våren, undervisar vid Uppsala universitet – och forskar även där efter sin pensionering – i empirisk livsåskådning. Han djupdyker i våra tankar och studerar vad som formar oss som individer. Särskilt intressant finner han det är att följa ungas inställning till livet. Idag ställs vi inför en rad nya existentiella frågor.

Studier visar att svensken i gemen har hög tillit till samhällets olika instanser – man litar på grannen och är grundtrygg. Åtminstone tills nu. Är vi då naiva och lever vi med skyggappar? Det kanske är dags att vakna upp och se över självbilden. Bråkenhielm tror inte att våra moraliska värderingar tidigare satts på prov och anar att kyrkan ofta duckat inför tyngden av moraliska problem.

- Verkligheten ritas om med nya influenser, inte sällan av de många människor med andra traditioner och kulturer som kommer till vårt land. Det är inte längre så självklart att just vi sitter inne med de rätta svaren. Mötet mellan olika livsåskådningar och en pågående analys kan förhoppningsvis föra till gränsöverskridande samtal och få människor att närma sig varandra. Risken är annars att tillvaron blir steril.

Dags att ompröva självbild och världsbild

Möten mellan vetenskap och religion

Sedan en tid inbjuder det treåriga projektet Cusanus i Uppsala företrädare för olika religioner till dialog med vetenskapsvärlden. Kan man tro på en gudomlig skapare av universum och samtidigt acceptera Big bang? Är det till och med rationellt att tro på Gud? Gud och Darwin, känner de varandra? Evolutionsteorin ger oss ständigt nya kunskaper. Låter sig dessa teorier förenas med en gudstro och en religiös världsbild? Och i så fall hur?

Religionen har en tendens att förstärka olika värderingar. Den tar fram det bästa och sämsta hos människan. Som sämst blir den ett medel i en våldsam politisk kamp. Men det finns ljuspunkter. Bråkenhielm framhåller gärna imamen Hamad i Västerås, som inbjuder alla till diskussion och uppmanar sina trosfränder att fördöma IS. ”Islam betyder fred och läran står för ett kärleksbudskap.”

Dagens krig är förödande och vi förfäras över rapporter om övergrepp och krigets illdåd, ofta i religionens namn. Allt medan prästerna står på varsin sida och välsignar kanonerna med sitt ”Gud vill”.

- Men då glömmer vi historien. Det heliga kriget fanns tidigt i kristendomen och redan Gamla Testamentet legitimerade korstågen. Gustav II Adolf hävdade att ”med Guds vilja skall katolicismen besegras” varmed han begav sig ut i Europa på blodiga härnadståg.

- Vi får inte bli enögda och fastna i ett ”vi och dom”-tänkande. Jag tror på mångfalden och pluralismen. Den är nödvändig och ett friskhetstecken.

Margareta Näsmark

Kyrklig eller borgerlig begravning?

Djursholms kapell är öppet för både kyrkliga och borgerliga begravningar.

Den som vill ha en begravning enligt Svenska kyrkans ordning måste hålla sig till sex, sju punkter, där ingen kan tas bort. Men kan addera egna tal och personliga inslag såsom dikter eller sång.

- Visserligen är det fritt fram att dekorera som man vill, men själva kistan är inte ett bord som kan prydas med vad som helst, säger prästen Ulf Lindgren. Däremot är det tillåtet att lägga ner kära föremål inne i kistan, dock ej av metall.

Fram till 1926 var det lag på att alla svenska medborgare måste begravas i kyrkan. Därefter öppnade man upp för borgerliga begravningar som ger mer plats för fantasin men utelämnar alla religiösa inslag (även om sådana kan förekomma i en och annan psalm).

Valet av musik speglar ofta den avlidnes önsknings och blir gärna personligt. Platsen för den borgerliga akten kan också variera, bara man inte stör omgivningen och att arrangemanget är praktiskt

genomförbart. Utomhus, vid havet eller i hemmet. En urnbegravning blir genast lättare att hantera. Det krävs ingen formell utbildning för att leda en borgerlig begravning.

Samhället är skyldigt att upplåta en ceremonilokal. Dessutom ingår kremation och gravplats i 25 år i den begravningsavgift, som ingår i skatten och betalas av alla, oavsett om man är medlem av svenska kyrkan eller inte.

Tendensen är att fler och fler väljer en borgerlig begravning. Idag är drygt 11 procent av alla begravningar borgerliga. På landsorten något färre. Om 15 år spås siffran vara uppe i 25 procent.

Det blir allt vanligare att den döde kremeras utan föregående begravningsakt. Urnan kan då ta plats framme vid koret.

Förvånansvärt många anhöriga känner inte till att den avlidne lämnat svenska kyrkan, vilket ibland kan ge merkostnader.

Predikoturer våren 2016

Datum	Kl.	Söndag	Typ av gudstjänst	Predikant
<i>Februari</i>				
7	11.00	Fastlags-söndagen	Gudstjänst	C R Bråkenhielm
14	11.00	1 i fastan	Gudstjänst med små o stora	Fredrika Gårdfeldt
14	16.00		Jazzkonsert	JazzMaTazz
21	11.00	2 i fastan	Gudstjänst	Kristin Molander
28	11.00	3 i fastan	Gudstjänst	Caroline Krook

<i>Mars</i>				
6	11.00	Midfastosönd	Högmässa	Hans Ulfvebrand
13	11.00	Jungfru Marie bebådelse	Gudstjänst Kyrkkaffe	Roger Gärtner, Kapellkören
20	11.00	Palmsönda-gen	Gudstjänst med små o stora	Fredrika Gårdfeldt
24	19.00	Skärtorsdagen	Skärtorsdags-mässa	Christina Odenberg
25	11.00	Långfredag	Gudstjänst	Christina Odenberg, Kapellkören
27	11.00	Påskdagen	Högmässa	C R Bråkenhielm, Kapellkören
28	11.00	Annandag påsk	Sammanlyst	Se djurholmskapell.se

Datum	Kl.	Söndag	Typ av gudstjänst	Predikant
<i>April</i>				
3	11.00	2 i påsktiden	Gudstjänst	Ulf Lindgren
10	11.00	3 i påsktiden	Gudstjänst Läktarbuljong	C R Bråkenhielm
17	11.00	4 i påsktiden	Högmässa	Caroline Krook
23	16.00		Vårkonsert	Kapellkören och von Heijnes
24	11.00	5 i påsktiden	Gudstjänst med små o stora	Fredrika Gårdfeldt

<i>Maj</i>				
1	11.00	Bönsöndagen	Högmässa	Ulf Lindgren
5	11.00	Kristi Himmel- färdsdag	Sammanlyst	Se djurholmskapell.se
8	11.00	Sönd f pingst	Gudstjänst	C R Bråkenhielm
15	11.00	Pingstdagen	Gudstjänst	Annica Wirén
22	11.00	Heliga tref dag	Högmässa	Rolf Larsson, Kapellkören
29	11.00	1 e tref	Gudstjänst Kyrkkaffe	Staffan Hellgren

<i>Juni</i>				
5	11.00	2 e tref	Gudstjänst	Göran Larsson
12	11.00	3 e tref	Gudstjänst	Arne Wikström

9 lekmanaledda andakter 3 juli - 27 augusti. Hösten börjar söndag 4 september.

Syföreningarna satte färgen!

Vi har alltså flitiga syföreningsdamer att tacka för färgpraktken framme vid altaret!

Färgerna vi möter:

Grönt - växandets och livets färg. Trefaldigheten efter pingst fram till advent. Handlar om att människor växer.

Vitt - står för glädjen och renheten, stor högtid. Första advent och jul. Vid dop och vigsel. Påskdagen.

Rött - används sällan. Den helige andes, blodets och kärlekens färg. Pingst och apostladagen. Alltid vid dop och även på midsommarafton.

Från att mässhakens och stolans färger enbart varit i rött (fest) eller svart (vardag) under hela reformationstiden, hände något på slutet av 1800-talet. Svenska syföreningar åkte över till England och inspirerades av Arts and Crafts till de nya liturgiska färgerna. Sedan dess följer svenska kyrkan under kyrkoåret en strikt färgskala på prästens skrud.

Svart - sorgens färg. Används bara på långfredagen samt vid begravninngar.

Lila - förberedelsens, bikstens och botens färg. Den allvarligaste färgen. Under fastan och 2, 3 o 4:e advent. Påminner om hur viktigt det är med förlåtelse.

Alba - betyder vit - sprungen ur den antika klädnaden och är grundklädseln vid söndagens gudstjänst.

Mässhake är den poncho-liknande cape som enbart används vid nattvardsgången.

Stola - brett textilband som prästen bär löst hängande.

Nya flygeln

Pianot sjöng på sluttampen. Då! En lyhörd kapellbesökare väckte tanken om en ny flygel och skänkte en stor

slant. När sedan flera generösa givare bidrog med ytterligare stora pengar kunde Ingrid och Ingemar ge sig ut på shoppingrunda. Att skaffa

en flygel kräver sakkunskap och Thomas Schuback, pianist och professor, blev till värdefull hjälp.

Nu är flygeln på plats. En ny Design Steinway, som med sina 180 cm ger den bästa klangen, dessutom klimatsäkrad med ett sinnrikt system. Ingemar är mycket nöjd och Ingrid gläds åt åtskilliga bekymmersfria år tack vare flygelfonden.

Vi åhörare tackar alla som bidragit till flygeln, som är värd närmare trehundra tusen kronor, och ser fram mot vackra toner och fler konserter i kapellet. *M.N.*

Musik vid högtider

Härlig är jorden (297) är en kär psalm som vi alla känner. Så är den också ett av våra i särklass populäraste inslag vid begravningar. En schlesisk folkvisa från början av 1800-talet. Men psalmboken är full av pärlor, ganska oupptäckta och värda en renässans. Organisten Helena Bjarnle vill gärna slå ett slag för andra alternativ vid dop och begravningar.

Till begravningen passar den svenska folkmelodin *Som liljan på sin äng* (798) som är poetisk och talar om livets gåva. *Så går en dag än från vår tid* (188), med

musik från 1656 och text av J.O. Wallin, skildrar nattens frid och *Bliv kvar hos mig* (189) har stråk av vemod. *Det finns djup i Herrens godhet* (285) beskriver nåd och en glädjefull framtid.

Till dopet väljer de flesta föräldrar *Tryggare kan ingen vara* (248) som alla känner och kan sjunga med i. *Du vet väl om att du är värdefull* (791) med modern sång av I. Olsson ger barnet styrka och självkänsla. Vacker musik, med fin text. Psalmerna 928 och 901 *Sov du lilla, ditt hår är vått*, och *Lilla liv nu är du här* tycker

JazzMaTazz

Konsert söndag 14 februari kl 16.00 i Djursholms kapell. Intäkterna går till församlingens flyktinghjälp.

Vårkonsert

Kapellkören sjunger in våren. Lördag 23 april kl 16.00 i Djursholms kapell.

Lyzzna

Musikaliska guldkorn med Ingemar von Heijne i Djursholms kapell. Kl 14.00 torsdagarna 10 mars, 21 april och 19 maj.

jag också passar till dopet, säger Helena Bjarnle. Eller varför inte välja psalm 723? *När du ser en droppe glittra* målar upp vattendroppens styrka, hur den kan bära hela solen och himlen.

Musiken till bröllop är ofta mer varierad och följer gärna årstiderna och brudparets personliga önskemål.

Till kapellet kommer ibland anhöriga med egen musik på CD, som sköts av värdinnan vid musikanläggningen.

M. N.

Välkommen med i en av Djursholms större vänföreningar!

Föreningen Djursholms Kapellvänner har idag närmare 650 medlemmar. Under våren 2016 arrangerar vi tre sammankomster till vilka alla hälsas varmt välkomna.

Vänföreningen stöder Kapellet ekonomiskt - utöver gåvor från medlemmarna - genom medlemsavgifterna, som till övervägande del förs över till Kapellstiftelsen. I vårbrevet till medlemmarna lämnas ytterligare information om föreningens verksamhet.

Föreningen välkomnar nya medlemmar, även de som inte bor i Djursholm. Medlemsavgiften för 2016 är 200 kr, som sätts in på pg 17 03 68-5.

Ulf Hellners
ordförande

Vänföreningens vårprogram

Onsdag 17 februari, kl 19.00

Mitt i byn. Författaren och djursholmsbon Carin Bergström berättar om kyrkans plats i samhället. Djursholms kapell.

Onsdag 16 mars, kl 19.00

Bibeln på mitt sätt. Annika Borg, präst, skribent och välkänd radiopratare i "Tankar för dagen" ger oss en personlig guidning till bibeln genom sin bok "Bibeln på mitt sätt". Djursholms kapell.

Onsdag 11 maj kl 18.30. Årsmöte i Församlingens Hus. Helena Mannermo Spering och elever från Danderyds kulturskola underhåller.

Guidad visning

Vilken kulturskatt som tronar där uppe på berget! Vill du veta mer om byggnaden, om historien, om altarutsmyckningen?

Samla ihop en grupp och ta kontakt med Ingrid von Heijne, tel 070 676 37 83, så bjuder hon på sina kunskaper.

Stiftelsen Djursholms kapell:

Henrik Mattsson, ordförande
e-post: info@djursholmskapell.se

Bokningar:

Ingrid von Heijne, tel 070 676 37 83,
e-post: ingridvonheijne@hotmail.com

Föreningen Djursholms kapellvänner:

Ulf Hellners, ordförande, tel 08 755 62 61,
e-post: kapellvannerna@djursholmskapell.se

Redaktör:

Margareta Näsmark, tel 0709 84 42 69,
e-post: m.nasmark@telia.com